

A SZAKMAI TUDÁS ELSAJÁTÍTÁSÁNAK MÓDSZEREI

A Miniszter Bajtárs legfőbb feladatként tűzte ki elének a **szovjet hadi tudomány** elsajátítását. Ennek a célnak az elérésére épül fel a tisztek továbbképzése.

A cél: minden tiszt a szakmájának és beosztásának megfelelő mértékben meg kell tanulja a saját fegyvernemi alapismereteit és az idegen fegyvernemi alapismereteket.

— minden tisztnek jártasságra kell szert tennie a rendfokozatának, vagy beosztásának megfelelő egység harcvezetésében.

— a törzsekbe beosztott tiszteknek ismerniök kell a Törzsszolgálati Utasítás határozványait és jártasnak kell lenniök a gyakorlati törzsmunkában.

Ezt a célt csak **rendszeres és tervszerű munkával** lehet elérni.

Legfelsőbb vezetésünk a tisztikar számára biztosította a rendszeres és tervszerű továbbképzés lehetőségét a törzsfoglalkozások és parancsnoki foglalkozások beállításával. Megszabta azonkívül, hogy a saját fegyvernembeli, illetőleg az idegen fegyvernembeli alapismereteket milyen határidőre kell megtanulni.

Mindenkin saját magán múlik az, hogy hogyan él ezekkel a lehetőségekkel.

Nézzük meg, hogyan lehet elsajátítani olyan szakmai tudást, hogy valaki a rábízott egységet helyesen tudja vezetni.

A legjobb az, ha valaki legelőször kezdve, fokozatosan megy végig a létrán, ennek minden fokán jó ideig megállapodva.

A jól kiképzett egyes harcos tiszt iskolára kerül, ahol megtanulja a legkisebb egység, a raj vezetését harcban és a rajparancsnok békeszolgálatlaltal járó kötelmeit.

Az egyes harcos kiképzése és a rajparancsnokká képzés teljesen gyakorlati kiképzés, elenyésző benne az elméleti rész.

A szakaszparancsnokká képzésnél már összefonódik az elméleti és gyakorlati rész. Itt az a legeredményesebb módszer, ha mint jólképzett rajparancsnok lép rá az ember erre a lépcsőfokra. Iskolán, tervszerű tanrend szerint hallgatja az előadásokat, egyéni tanulással megtanulja az előadottakat, majd gyakorló egységet vezetve, gyakorlatilag is alkalmazza a tanultakat. Ezután bizonyos ideig működik, mint szakaszparancsnok, így kerül a következő tanulmányi lépcsőfokra.

Nekünk azonban a jelenlegi körülmények között **menet** közben kell elérnünk a célt. Ehhez mint lehetőség, rendelkezésre áll a csoportos foglalkozás (törzsfoglalkozás és parancsnoki foglalkozás), a tanulókör és az egyéni tanulás.

Egyéni tanulással kell előkészülni a törzsfoglalkozásokra, a parancsnoki foglalkozásokra és egyéni tanulás során kell átvenni a fegyvernemi alapismeretek anyagát is.

Az egyéni tanulás eleinte nehezen megy, amíg ebben is megfelelő jártasságra nem teszünk szert.

Az egyéni tanulás akkor lesz sikeres, ha a megtanulandó anyagot tervszerűen felosztjuk, a tervet pontosan betartjuk, az anyagot kijegyezteljük, az egy hét alatt átvett anyagot tanulókörön átvesszük, ahol a kétes kérdések tisztázódnak, az átvett anyag lényegét átismételve azt véglegesen megrögzítjük.

Köztudomású, hogy reggel, frissen kipihenten a legfogékonyabb az agyunk. Azonban a reggeli órákban való tanulásra legfeljebb a szabadság alatt nyílik módunk, egyébként a szabad délutánon és a szombat délutánon kívül csak az esti órák állnak rendelkezésünkre.

A rendelkezésre álló időt figyelembe véve kell elkészítenünk tanulási tervünket.

Ebbe a tanulási tervbe áttekinthető táblázatos formában dolgozzuk be, hogy

- mikor, mennyi időt fordítunk tanulásra,
- milyen anyagot vesszünk át (harcászat, lökiképzés, Szolg. Szab., tereptan, stb.),
- hogyan osztjuk be a beállított kiképzési ágakra a rendelkezésre álló időt.

Amikor tanulási tervünket részleteire bontjuk, akkor be kell dolgoznunk, hogy az adott témakörhöz milyen szabályzatok, segédletek szükségesegek, azok mely pontjai tartalmazzák az anyagot és esetleg milyen segédeszközökre lesz szükségünk.

Ha ezekről előre gondoskodtunk, akkor tanulásunk folyamatos lesz. Fontos még, hogy csendes, nyugodt tanulóhelyünk legyen, kényelmes ülőhellyel, jó világítással. A dohányosnak kezeügyében legyen minden dohányzási kellék, a nemdohányosnak cukorka, mindkét fajtának ivóvíz. Bármilyen apróságok ezek, **lényegesek**, mert hiányuk tanulás közben nem vonja el figyelmünket, nem kell kikökönnünk a tanulás menetéből.

Ha pedig megvan a nyugodt szobánk, vagy sarkunk, zavartalanul tudunk tanulni, akkor valóban jól el tudunk mélyedni az anyagban. Így lesz maradandó a tanulásunk, ha jól megértettük az anyagot és nemcsak gépiesen átvettük. Össze kell szednünk az akaratereónket és önneveléssel rá kell nevelnünk magunkat arra, hogy tudjunk koncentrálni a tanulás ideje alatt.

Nagyon fontos, hogy kifejlődjék az a képességünk, hogy meg tudjuk ragadni a **lényeg**et. Fontos az is, hogy a megtanultakat át is tudjuk adni.

Tanulásunkban nagy segítségünkre van a **jegyzetkészítés**. Ez megtanít a lényeg kiragadására, figyelmünket rákényszeríti a tanulmány anyagára, megtanít fogalmazni, áttekinthető formája az ismétlésnél nagy segítséget nyújt, később szerzett ismereteinkkel kiegészítve, összefoglaló tárháza lesz ismereteinknek.

A tanulás során a nehezebb részeket többször vegyük át, a kijegyeztelés befejeztével pedig adjunk fel magunknak ellenőrző kérdéseket. Ami nem világos, azt a heti tanulókörön vessük fel és vitassuk meg. A tanulóköri foglalkozás főfeladata az ismétlésen kívül éppen ez. A tanulókör vezető, vagy az abban a tárgykörben legjártasabb bajtárs segítséget nyújt.

Célravezető tanulási mód még a tanulópáronként való tanulás is. Itt vagy az a helyzet, hogy egy nagyobb tudással rendelkező bajtárs segíti a másikat, vagy pedig két kb. egyforma képzettséggel rendelkező tiszt fog össze, egyiknek ehhez, másiknak ahhoz van inkább érzéke s egymást kölcsönösen támogatják.

Bármilyen fegyvernemhez, vagy szolgálati ághoz tartozó tisztról is legyen szó, akkor tud csak helyesen működni a saját szakmájában, ha előzőleg egy bizonyos általános (lövész) harcászati tudásra tesz szert. Így tudja, csak megérteni a maga, illetve fegyverneme szerepét és helyesen beilleszkedni a képbe.

Ha harcászati kiképzésünk valamilyen konkrét egység harcát tárgyalja, feltétlenül szükséges előzőleg megismerkednünk az adott egység részletes szervezésével. Hogy ha kimondjuk pl. azt a szót, hogy szakasz, vagy hadosztály, pontosan tudjuk, hogy e kifejezés mit takar. Meg kell ismerkednünk a harcászati alapfogalmakkal, rögzítenünk kell magunk előtt az egység kiterjedéseit, feladatait. Az ezred szóhoz pl. egy bizonyos élő erőnek és tűzerőnek, bizonyos kilométer kiterjedésnek stb. kell kapcsolódnia agyunkban, ekkor fogunk tudni helyesen intézkedni vele.

Saját fegyvernemünk harcának megismerésével párhuzamosan meg kell ismernünk a többi fegyvernem harcát is. Tanulásunk akkor lesz a legeredményesebb, ha úgy tanulunk, hogy pl. a védelem tárgykörénél az összes fegyvernemi alapismeretekből párhuzamosan a védelmet tárgyaló részeket vesszük át. Így lesz helyes, teljes és megmaradóbb képünk a védelemről és így tudjuk helyesen megszervezni a fegyvernemek együttműködését az adott harcmóddhoz.

Ha kiképzésünk során egy bizonyos nivót már értünk, csoportos foglalkozások közbeiktatásával kell tudásunkat továbbfejlesztelnünk. Így gyakoroljuk magunkat annak az egységnek a vezetésében, amit tanultunk.

A harcászati önképzésünket kiegészítő kiképzési ágak közül egyik legfontosabb a tereptan elsajátítása. Ezt segédeszköz nélkül nem szabad tanulni. Az idomokat homokból ki kell formálni, a térképeleket rajzolni kell, stb. Ha pedig megvan az alapunk, akkor, amikor csak lehet, ki a terepre, térképolvasást gyakorolni! Itt is jó a páros tanulás. Adjunk egymásnak feladatokat. Látható-e innen ez a pont? Számítsa ki a menetidőt A-ból B-be! Mondja el, mennyit emelkedik és lejt, ha C-től D-ig megy, stb.

A tereptan tanulásánál nem rajzolhatunk eleget. Eleinte a térképeleket gyártunk futószalagon, ezután a domborzatot rajzoljuk, majd gyakoroljuk a különböző vázlatok rajzolását. A Horváth-féle tereptan könyvet (22. H. F.) igen jól használhatjuk az egyéni tanulásnál is.

Felhívom a figyelmet a szovjet térképelek tanulására. Új térképeink már azokkal készülnek. Minél előbb kezdjük tanulni, annál jobb.

A Fegyvertan tanulásának egyedüli helyes módszere, ha a szóbanforgó fegyver, vagy a katrészt ott van a kezünk ügyében. Ha metszet, vagy működési pad van, annál jobb. Itt is jó a páros tanulás. Elmagyarázhatjuk egymásnak a fegyver működését, csinálhatunk versenyszerű szétszedés-összerakást, vagy akadályelhárítást.

A Szolgálati Szabályzat tanulását egyéni tanúlással kezdjük, majd páros tanúlással, vagy tanulókörrel folytassuk. Nagyon jól bevált módszer a tanultak rögzítésére, ha egymásnak feladatokat adunk fel. Pl. Hadnagy Bajtárs laktanya ügyeletes tiszt. Ez, meg ez történt. Mi a teendője? stb. Ilyen rejtvények évenként fogják tenni az egyébként száraz témát és igen sok homályos kérdést fognak tisztázni.

Mindenre nem lehet receptet adni, ez a néhány gyakorlati tanács mégis segítségül fog szolgálni az önképzésnél.

Végül pedig egy régi, de mindig érvényes latin közmondást idézek: „Az „ismétlés” a tanulás anyja.”